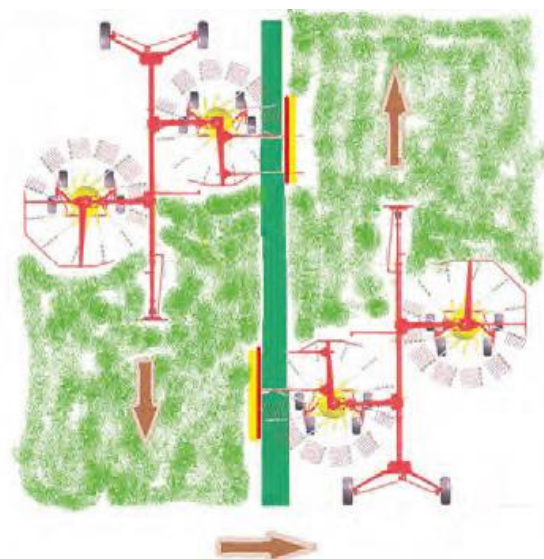

Правила отримання якісного грубого корму (частина 2)

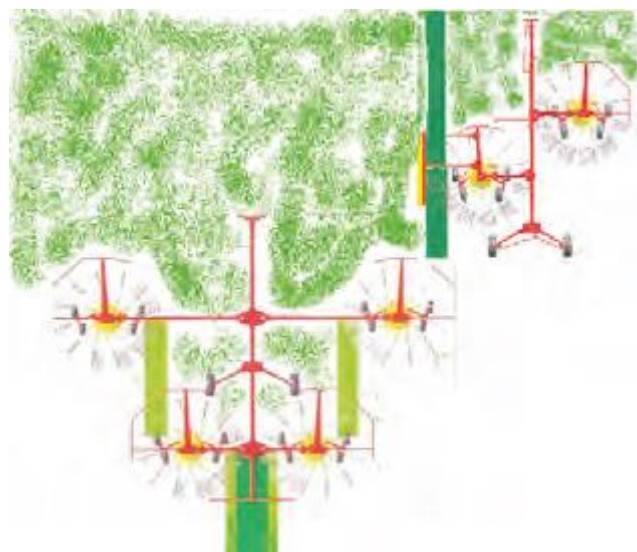
Перший укіс. Гарні поради для поганої погоди

Що робити, якщо погода грає у команді суперника?

Всім знайома ситуація: все вже готово до першого укусу, техніка на стартовій позиції, фаза розвитку рослин вже осьось ... і тут починає дощити. Рослини переростають, якість падає, а вийти в поле не вдається. Нажаль, погодою ми не керуємо. Універсального правила на такий випадок немає. Однак кілька ідей можемо підказати. Якість грубих кормів - це фундамент на якому базується раціон і вся економіка молочного бізнесу. Прорахунки в заготівлі підірвуть економіку на цілий рік. Тому маємо заготовляти якісно не зважаючи на негоду.

[Схема здвоєння валка](#)

[Схема зтроєння валка](#)

Ситуація перша: Посушлива весна

Погодні умови: затяжна посушлива весна, низька врожайність люцерни, фаза бутонізації, за прогнозами через тиждень-два - дощ.

Поради: однозначно косити. Хімічний склад рослини (перетравність, вміст енергії, протеїну і т.д.) визначається не висотою рослини, а фазою розвитку. В засушливі періоди рослини входять в режим «аварійної» стиглості. Люцерна може ввійти в фазу бутонізації при висоті в 15 і, навіть, 10 см. Висота не може бути критерієм для скошування! Завдання заготовити корм в оптимальній фазі до дощів. Ви отримаєте малу врожайність з гектару, і через те, високу собівартість. Однак, корм буде якісним. Ранній перший укіс дозволить раніше скошити другий і всі наступні укуси. Можливо, додасть ще один укіс за літо. Прогнозовані дощі підуть на формування другого укусу, більша врожайність якого компенсує недобір на першому.

Попри малу врожайність не варто зменшувати висоту скошування. Це має бути висота кріплення найнижчого зеленого листочка. Інакше ризикуєте зменшити перетравність та забруднити корм при наступних операціях. Від ворущіння тут можна відмовитися. Для

якісної нарізки потрібен щільний збитий валок, тому подумайте про здвоєння чи зтроєння валків.

Орієнтуємося на фазу розвитку, а не на висоту

Ситуація друга: Гарна погода, прогноз на дощ

Погодні умови: За тиждень люцерна ввійде в фазу бутонізації. За прогнозом, за тиждень почнуться затяжні дощі.

Поради: однозначно косити. Заготовивши люцерну за тиждень до бутонізації ви візьмете трішки менший вал з гектара, однак вищий відносний вміст протеїну та значно кращу перетравність. Знову ж таки, майбутній дощ піде на формування другого укосу. Скосити на тиждень раніше - це значно менше зло, ніж на тиждень пізніше. Коли до бутонів ще далеко, з укосом варто почекати.

[Оптимальна нарізка 4-6 см](#)

[Швидкість валкування не більше 8 км/год](#)

Молода люцерна фізично не має жорсткої структури, тому всі операції з нею максимально обережно. Ворушіння не швидше 6 км/год, валкування - не більше 8 км/год. Вологість краще 60%, ніж 65%. Нарізка краще 6 см, ніж 4 см.

Скосити на тиждень раніше - це краще, ніж на день пізніше

Ситуація третя: короткі паузи між дощами

Погодні умови: Гарна весна, багато опадів, висока врожайність люцерни, але проміжки між затяжними зливами лише 4-5 днів.

Поради: За дощу проводимо всі можливі приготування, щоб в короткий проміжок дати найвищу продуктивність. Орієнтуємося на фазу розвитку рослини. Фаза кушення - чекаємо. Прощупуються потовщення чи з'явилися бутони - можемо косити. Люцерна зацвіла - краще не ризикувати з коротким терміном без дощу. На зміні фаз бутонізація-цвітіння відбувається значне погіршення якості корму. Надалі зміни не значні. Різниця в вмісту поживних речовин люцерни «10% зацвіло» і «60% зацвіло» не велика і не варта ризиків заготівлі в короткий розрив без дощу. Коли травостій вже перезрів, то чекаємо стабільно хорошої погоди.

Коли маємо оптимальну фазу і проміжок без дощу - дивимося на стан поля. Жодної

роботи по перезволоженому полю! Після зяжних дощів полю потрібен час, щоб просохнути. Працювати по вологому - це означає пошкоджувати дернину, переущільнювати ґрунт, нагребти землі в корм, наробити колій по яких наступна техніка нагребє землі. Працювати по вологому полю - означає зіпсувати якість цього укусу та створити проблеми для наступного.

[Висока продуктивність = врятована якість](#)

Проміжок без дощу, оптимальна фаза і поле готове прийняти техніку (трактор не лишає глибоких колій, а ґрунт не налипає на колеса) - можемо починати укіс. Після зяжного дощу рослини перенасичені вологою і дуже крихкі. Всі операції максимально обережно. Перезволожені рослини довго і повільно просихають до оптимальної вологості. Розраховуйте на те, що від скошування до підбору може бути доба (а то й дві). На випадок неочікуваного дощу тримайте достатню кількість працівників та все необхідне біля траншеї, щоб швидко вкрити завезену масу плівкою. Одна-три доби доки просохне поле. Одна-дві доби доки просохне скошене. При проміжку між дощами менше 5 днів не варто починати.

Жодної роботи по фізично нестиглому полю!

Ситуація четверта: оптимальна фаза і дощ

Погодні умови: Люцерна в фазі бутонізації, але погодні умови і стан поля не сприяють. За прогнозом різке потепління і корм може швидко перезріти.

Поради: при дощовій і похмурій погоді люцерна отримує не багато сонячної енергії і розвивається повільно. Готуємо всю лінійку процесу завчасно, щоб отримати максимум продуктивності. Дозвіл виходити в поле дає стан ґрунту. Як тільки «зверху не тече і знизу підсохло» забезпечуємо максимум продуктивності. Жодної роботи по перезволоженому полю! Краще люцерна трішки переросте і ми якісно законсервуємо менше поживних речовин в траншеї, а ніж більше поживних речовин в траншеї згниє. Суцільна розвинута дернина зміцнює ґрунт (в поле можна вийти раніше) та зменшує кількість відкритих ділянок (менше фунту потрапляє в корм). Якісну дернину утворюють високими нормами

посіву (20-25 кг/га) малим міжряддям (чим менше, тим краще) та продуманою системою підживлення (повернути в ґрунт не менше, ніж забрала люцерна).

[Старіша люцерна - краще трамбуємо](#)

При заготівлі перезрілого травостою чітко контролюємо вологість (65% краще, ніж 60%), нарізку (4 см краще, ніж 6 см). Критичний момент заготівлі старої трави - якість трамбування. Корм з перезрілої люцерни підійде в раціон коровам в другій половині лактації та низькопродуктивним. В них сповільнений процес травлення, що повніше перетравить корм з надлишком клітковини.

Якісна дернина зменшує вміст сирової золи

Ситуація п'ята: скошили і дощ

Погодні умови: Попри всі прогнози дощі бувають не прогнозовані

Поради: Після мілького короткочасного дощу маса може просохнути в валку. Після більшого дощу валок можна перевернути одним ротором валкувача (в сучасних двороторних валкувачів є опція, що піднімає один ротор окремо). При високій врожайності і значних опадах валки потрібно зворушити, а потім звалкувати. Оббиті листочки - це жертва, яку потрібно принести. Застереження: жодних робіт по вологому полю! Перевертання, ворухіння, валкування лише після того, як просохне ґрунт і стерня. За екстремальних умов можливий підбір люцерни з вологістю близькою до 70% лише з хімічним консервантом. Бактеріальні закваски не дають великого ефекту при відхиленнях вологості.

Іноді, найкраще рішення - це змиритися з збитками. Скошена люцерна, яку кілька днів поливає дощем, нічого не дасть окрім проблем і єдиний вихід - зібрати на компост. Нестачу в кількості корму можна покрити з наступних укосів, добрати з злакових трав чи збалансувати раціон з акцентом на сіно і кукурудзяний силос. В будь-якому випадку годувати «гнилажем» неможна. При ймовірності дощу не накошуйте велику площу.

Загального рецепту, який допоміг би в будь-якій ситуації не існує. Однак є основні орієнтири, на які варто дивитися щоб вибрати менше зло.

- Орієнтуємося на фазу розвитку рослини (не на висоту).
- Скосити на тиждень раніше - краще, ніж на тиждень пізніше.
- Жодних робіт по вологому полю, непросохлому ґрунту.
- При проміжку між дощами менше 5 днів не варто починати укіс.
- Коли травостій вже перезрів - не ризикуємо з малими проміжками без дощу.
- Коли погода не сприяє і проміжок для заготівлі короткий, весь процес має працювати як швейцарський годинник аби забезпечити найвищу продуктивність. Для того потрібно мати збалансовану лінійку техніки з високою продуктивністю.

Сіно, що потрапило під дощ - це гниль, а не сінаж

далі буде...